

Ariketa 1	Ariketa 2	Ariketa 3	Ariketa 4	Ariketa 5	1. zatia

Azterketaren iraupena: 3 ordu

IZEN-ABIZENAK:

TALDEA:

1.- Kalkulatu:

a)
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{2n}}{L(n^2 + n)}$$

b)
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{\frac{1}{n}} \cdot e^{\frac{2}{n}} \cdot \dots \cdot e^{\frac{n}{n}}}{e^{\frac{n}{2}}}$$

(2 puntu)

a)
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{2n}}{L(n^2 + n)} \sim \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{2n}}{L(n^2)} = \frac{1}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{2n}}{L(n)} \stackrel{(*)}{=}$$

$$\stackrel{(*)}{=} \frac{1}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{2n}\right) - \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{2n-2}\right)}{L(n) - L(n-1)} = \frac{1}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{2n-1} + \frac{1}{2n}}{L(n) - L(n-1)} =$$

$$= \frac{1}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{4n-1}{2n(2n-1) \cdot L\left(\frac{n}{n-1}\right)} \sim \frac{1}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{4n}{4n^2 \cdot \left(\frac{n}{n-1} - 1\right)} = \frac{1}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n \cdot \frac{1}{n-1}} = \frac{1}{2}$$

(*) $b_n = L(n)$ hertsiki gorakorra eta dibergentea da, beraz Stolz erabil daiteke:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n - a_{n-1}}{b_n - b_{n-1}}$$

$$\text{b) } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{\frac{1}{n}} \cdot e^{\frac{2}{n}} \cdot \dots \cdot e^{\frac{n}{n}}}{e^2} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{\frac{1+2+\dots+n}{n}}}{e^2} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{\frac{1+2+\dots+n}{n}}}{e^2} \stackrel{(**)}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{\frac{(1+n)n}{2n}}}{e^2} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{\frac{1+n}{2}}}{e^2} = e^{\frac{1}{2}}$$

(**) Progresio aritmetikoaren lehenengo n gaien batuketa dugu: $1 + 2 + \dots + n = \frac{1+n}{2} \cdot n$

2.- Izan bitez $a_n = \frac{1}{\sqrt{n^2 + 2n}}$ eta $b_n = \frac{\cos\left(\frac{n\pi}{2}\right)}{n+1}$ gai orokorrak.

a) Aztertu $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$, $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ eta $\sum_{n=1}^{\infty} a_n \cdot b_n$ serieen izaera.

b) Kalkulatu $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ seriearen batura hurbildua errorea $\varepsilon < \frac{1}{7}$ izanik.

(2 puntu)

a) a.1) $0 \leq a_n = \frac{1}{\sqrt{n^2 + 2n}} \sim \frac{1}{n} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ dibergentea da.

a.2) $b_n = \frac{\cos\left(\frac{n\pi}{2}\right)}{n+1} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n = -\frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n+1}$ serie alternatua da.

$b_n = \frac{(-1)^n}{2n+1} \Rightarrow |b_n| = \frac{1}{2n+1} \sim \frac{1}{2n} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n$ ez da absolutuki konbergentea.

Leibniz aplikatuz: $\begin{cases} \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = 0 \\ b_n > b_{n+1} \quad \forall n \end{cases} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n$ baldintzaz konbergentea da.

a.3) $\sum_{n=1}^{\infty} a_n \cdot b_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{(2n+1)\sqrt{n^2 + 2n}}$ serie alternatua da.

$a_n \cdot b_n = \frac{(-1)^n}{(2n+1)\sqrt{n^2 + 2n}} \Rightarrow |a_n \cdot b_n| = \frac{1}{(2n+1)\sqrt{n^2 + 2n}} \sim \frac{1}{2n^2} \Rightarrow$

$\Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \cdot b_n$ absolutuki konbergentea da.

b) $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ serie alternatua Leibniz-en teorema egiaztatzen duenez $\Rightarrow \exists S = \sum_{n=1}^{\infty} b_n$ eta

$$\varepsilon = |S - S_n| < |b_{n+1}|$$

Orduan, errorea $\varepsilon < \frac{1}{7}$ dela ziurtatzeko, hurrengoa bete behar da:

$$\varepsilon = |S - S_n| < |b_{n+1}| \leq \frac{1}{7} \Leftrightarrow \frac{1}{2n+3} \leq \frac{1}{7} \Leftrightarrow 2n+3 \geq 7 \Leftrightarrow n \geq 2.$$

Hau da: $S = \sum_{n=1}^{\infty} b_n \simeq S_2 = -\frac{1}{3} + \frac{1}{5} = -\frac{2}{15}$ eta $\varepsilon = |S - S_n| < \frac{1}{7}$

3.- $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n}$ berretura-seriea emanik:

a) Aurkitu bere konbergentzi arloa.

b) Kalkulatu bere batura konbergentea den balioetarako.

(2 puntu)

a) Balio absolutuen serieari D'Alembert-en irizpidea aplikatuko diogu:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{|x|^{n+1}}{(n+1) \cdot 2^{n+1}}}{\frac{|x|^n}{n \cdot 2^n}} = |x| \cdot \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n \cdot 2^n}{(n+1) \cdot 2^{n+1}} = \frac{|x|}{2} < 1 \Leftrightarrow |x| < 2 \Leftrightarrow R = 2$$

Baldin $x = 2 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ dibergentea da.

Baldin $x = -2 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n}$ baldintzaz konbergentea da.

Beraz, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n}$ konbergentea da $\forall x \in [-2, 2)$.

b) $\exists S(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n} \quad \forall x \in [-2, 2)$ eta deribagarria da $\forall x \in (-2, 2)$. Beraz:

$$\exists S'(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^{n-1}}{2^n} \stackrel{(*)}{=} \frac{1}{1 - \frac{x}{2}} = \frac{1}{2-x} \quad \forall x \in (-2, 2). \text{ Orain, emaitza hau integratuz:}$$

$$S(x) = \int_0^x \frac{1}{2-t} dt = -L(2-x) + L2 = L\left(\frac{2}{2-x}\right) = f(x) \quad \forall x \in (-2, 2)$$

Baldin $x = 2 \Rightarrow \nexists S$

Baldin $x = -2 \Rightarrow \begin{cases} \exists S \text{ eta jarraitua da} \\ \exists f \text{ eta jarraitua da} \\ \text{Eta } S(x) = f(x) \quad \forall x \in (-2, 2) \end{cases} \Rightarrow$

$$\Rightarrow S(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n} = L\left(\frac{2}{2-x}\right) \quad \forall x \in [-2, 2)$$

(*) Serie geometrikoa da: $r = \frac{x}{2}$

4.- Aurkitu analitiko eta grafikoki hurrengo funtzioaren definizio-eremua:

$$f(x, y) = L\left(1 - \left(\frac{x^2}{3^2} + \frac{y^2}{5^2}\right)\right) \cdot L(x^2 + y^2 - 9) + \frac{1}{\arcsin\left(\frac{y+x}{3}\right)}$$

(2 puntu)

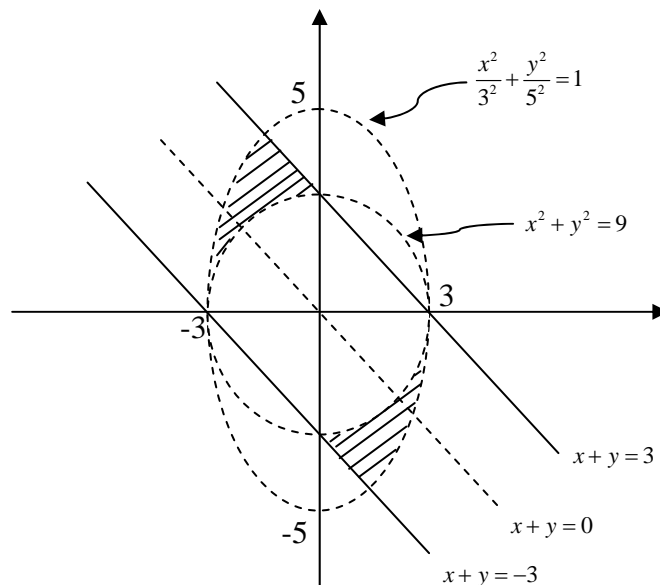
$$D = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 / 1 - \left(\frac{x^2}{3^2} + \frac{y^2}{5^2}\right) > 0, x^2 + y^2 - 9 > 0, \arcsin\left(\frac{y+x}{3}\right) \neq 0, -1 \leq \frac{y+x}{3} \leq 1 \right\}$$

$$1 - \left(\frac{x^2}{3^2} + \frac{y^2}{5^2}\right) > 0 \Leftrightarrow \frac{x^2}{3^2} + \frac{y^2}{5^2} < 1$$

$$x^2 + y^2 - 9 > 0 \Leftrightarrow x^2 + y^2 > 9$$

$$\arcsin\left(\frac{y+x}{3}\right) \neq 0 \Leftrightarrow \frac{y+x}{3} \neq 0 \Leftrightarrow y+x \neq 0$$

$$-1 \leq \frac{y+x}{3} \leq 1 \Leftrightarrow -3 \leq y+x \leq 3$$

5.- Izan bedi $f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 + y^3}{x^2 + y^2} & \forall (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$.

a) Estudiatu f -ren jarraitutasuna $(0,0)$ puntuan.

b) Kalkulatu $f'_x(0,0)$ eta $f'_y(0,0)$.

c) Aztertu f -ren diferentziagarritasuna $(0,0)$ puntuan.

(2 puntu)

a) f jarraitua $(0,0)$ puntuan $\Leftrightarrow \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x, y) = f(0,0) = 0$

$$\begin{aligned} \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x, y) &= \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x^3 + y^3}{x^2 + y^2} = \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \frac{\rho^3 \cdot (\cos^3 \theta + \sin^3 \theta)}{\rho^2} = \\ &= \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \rho \cdot (\cos^3 \theta + \sin^3 \theta) = 0 = f(0,0) \end{aligned}$$

Beraz, f jarraitua $(0,0)$ puntuan.

b) $f'_x(0,0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h,0) - f(0,0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h^3 - 0}{h^2} = 1$

$$f'_y(0,0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(0,k) - f(0,0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{k^3 - 0}{k^2} = 1$$

c) Baldintza beharrezkoa eta nahikoa aplikatuko dugu:

$$\begin{aligned} &\lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{|f(h,k) - f(0,0) - f'_x(0,0) \cdot h - f'_y(0,0) \cdot k|}{\sqrt{h^2 + k^2}} = \\ &= \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{\left| \frac{h^3 + k^3}{h^2 + k^2} - h - k \right|}{\sqrt{h^2 + k^2}} = \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{|-h^2 \cdot k - k^2 \cdot h|}{(h^2 + k^2) \sqrt{h^2 + k^2}} = \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{|h| \cdot |k| \cdot |h+k|}{(h^2 + k^2) \sqrt{h^2 + k^2}} = \\ &= \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta \in [0, 2\pi)}} \frac{\rho^3 \cdot |\cos \theta| \cdot |\sin \theta| \cdot |\cos \theta + \sin \theta|}{\rho^3} = \varphi(\theta) \Rightarrow \nexists \lim \Rightarrow \end{aligned}$$

$\Rightarrow f$ ez da diferentziagarria $(0,0)$ puntuan.

Ariketa 6	Ariketa 7	Ariketa 8	Ariketa 9	2. zatia

Azterketaren iraupena: 3 ordu

IZEN-ABIZENAK:

TALDEA:

6.- $F(x, y, z) = 5 + 2x^3 - 2y^3 \cdot z - \cos(x + 2y - z) = 0$ ekuazioa eta $P(0,1,2)$ puntua emanik:

a) Frogatu ekuazio horrek $z = z(x, y)$ funtzio implizitua definitzen duela P puntuaren ingurune batean.

b) Aurkitu $Q(0,1)$ puntuan $z = z(x, y)$ funtzioaren deribatu direkzionala $y = 3x + 2$ zuzenaren norabidean.

(2 puntu)

a) Ikus dezagun ea $F(x, y, z) = 5 + 2x^3 - 2y^3 \cdot z - \cos(x + 2y - z) = 0$ ekuazioak funtzio implizituaren teorema egiaztatzen duen $P(0,1,2)$ puntuaren ingurune batean.

i. $F(P) = 5 - 4 - 1 = 0$

ii. $F'_x = 6x^2 + \sin(x + 2y - z)$ $F'_y = -6y^2 z + 2 \sin(x + 2y - z)$ $F'_z = -2y^3 - \sin(x + 2y - z)$

jarraituak dira \mathbb{R}^3 osoan.

iii. $F'_z(P) = -2 \neq 0$

Beraz, $P(0,1,2)$ puntuaren ingurune batean $\exists! z = z(x, y)$ diferentziagarria non $z(0,1) = 2$.

b) $y = 3x + 2$ zuzenaren norabide-bektorea honako hau da:

$$\vec{u} = (1, 3) \Rightarrow |\vec{u}| = \sqrt{10} \xrightarrow{\text{unitarioa}} \vec{u} = \left(\frac{1}{\sqrt{10}}, \frac{3}{\sqrt{10}} \right)$$

Orduan, $\left. \frac{dz}{d\vec{u}} \right|_Q = z'_x(Q) \cdot \frac{1}{\sqrt{10}} + z'_y(Q) \cdot \frac{3}{\sqrt{10}}$

$$\left. \begin{aligned} z'_x = -\frac{F'_x}{F'_z} &\Rightarrow z'_x(Q) = -\frac{F'_x(P)}{F'_z(P)} = 0 \\ z'_y = -\frac{F'_y}{F'_z} &\Rightarrow z'_y(Q) = -\frac{F'_y(P)}{F'_z(P)} = -\frac{-12}{-2} = -6 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{dz}{d\bar{u}} \Big|_Q = \frac{-18}{\sqrt{10}} = \frac{-9\sqrt{10}}{5}$$

7.- Aurkitu $f(x, y, z) = xy + z^2$ funtzioaren muturrak, $y - x = 0$ planoaren eta $x^2 + y^2 + z^2 = 4$ esferaren arteko ebakidura-kurban.

(2 puntu)

$C \equiv \begin{cases} x^2 + y^2 + z^2 = 4 \\ y - x = 0 \end{cases}$ espazioko zirkunferentzia da, multzo itxi eta mugatua hain zuzen

ere. Beraz, Weierstrass-en teorema ziurtatzen digu, multzo horretan f -ren maximo eta minimo absolutuak existitzen direla.

Mutur hauek, berriz, bi baldintza bete behar dituzte, $y - x = 0$ eta $x^2 + y^2 + z^2 = 4$. Hortaz, bere kalkulurako Lagrange-ren biderkatzaileen metodoa erabiliko dugu:

$$w(x, y, z) = xy + z^2 + \lambda(x^2 + y^2 + z^2 - 4) + \mu(y - x)$$

$$\begin{cases} w'_x = y + 2\lambda x - \mu = 0 \\ w'_y = x + 2\lambda y + \mu = 0 \\ w'_z = 2z + 2\lambda z = 0 \Leftrightarrow 2z(1 + \lambda) = 0 \Rightarrow \begin{cases} z = 0 \\ \lambda = -1 \end{cases} \\ x^2 + y^2 + z^2 = 4 \\ y - x = 0 \end{cases}$$

$$\text{Baldin } \lambda = -1 \Rightarrow \begin{cases} y - 2x - \mu = 0 \\ x - 2y + \mu = 0 \end{cases} \xrightarrow{\text{Batuz}} x + y = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = y = 0 \\ z = \pm 2 \end{cases}$$

Eta $y - x = 0$

$$\text{Baldin } z = 0 \Rightarrow \begin{cases} x^2 + y^2 = 4 \\ y - x = 0 \end{cases} \Rightarrow 2x^2 = 4 \Leftrightarrow x^2 = 2 \Rightarrow x = y = \pm\sqrt{2}$$

Guztira 4 puntu kritiko lortu ditugu:

$$A(0, 0, 2) \quad B(0, 0, -2) \quad D(\sqrt{2}, \sqrt{2}, 0) \quad E(-\sqrt{2}, -\sqrt{2}, 0)$$

Eta hauetako puntu bakoitzean f funtzioak hartutako balioa kalkulatu:

$$f(A) = f(B) = 4 > f(D) = f(E) = 2 \Rightarrow \begin{cases} A \text{ eta } B \text{ maximo absolutuak} \\ D \text{ eta } E \text{ minimo absolutuak} \end{cases}$$

8.- $f(x) = x \cdot e^{-\frac{x^2}{2}}$ funtzioak emandako kurbak eta kurba honi dagokion asintotak planoko R eskualdea mugatzen dute.

- a) Planteatu eskualde horren azalera kalkulatzeko beharrezkoa den integrala.
- b) Aztertu integral horren izaera.
- c) Kalkulatu R eskualdearen azalera.

(2 puntu)

a) $\forall x \in \mathbb{R} \quad \exists f(x) = x \cdot e^{-\frac{x^2}{2}} \in \mathbb{R} \Rightarrow \nexists$ asintota bertikalik.

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} x \cdot e^{-\frac{x^2}{2}} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x}{e^{\frac{x^2}{2}}} = 0 \Rightarrow y = 0 \text{ asintota horizontala da.}$$

Bestalde, $f(-x) = -x \cdot e^{-\frac{x^2}{2}} = -f(x) \Leftrightarrow f$ bakoitia da. Hau da, funtzio honek adierazitako kurba jatorriarekiko simetrikoa da. Honela, kurbak eta bere asintotak mugaturiko eskualdea honako hau da:

$$R = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 / \forall x \leq 0, f(x) \leq y \leq 0 \right\} \cup \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 / \forall x \geq 0, 0 \leq y \leq f(x) \right\} = R_1 \cup R_2$$

$$\text{Eta } Azalera(R_1) = Azalera(R_2) \Rightarrow Azalera(R) = 2 \cdot Azalera(R_2) = 2 \int_0^{\infty} f(x) dx$$

b) $\int_0^{\infty} f(x) dx$ non $f(x) = x \cdot e^{-\frac{x^2}{2}} \geq 0 \quad \forall x \in [0, \infty)$, integral inpropioa da, ∞ puntu singular bakarria delarik.

Konbergentzi baldintza beharrezkoa egiaztatzen dela aurreko atalean frogatu dugu:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 0$$

$$\int_0^{\infty} f(x) dx = \int_0^a f(x) dx + \int_a^{\infty} f(x) dx = I_1 + I_2, \quad 0 < a < \infty$$

I_1 Riemann-en integrala da.

I_2 integral inpropioaren izaera aztertzeko, berriz, konparaziozko irizpidea aplikatuko

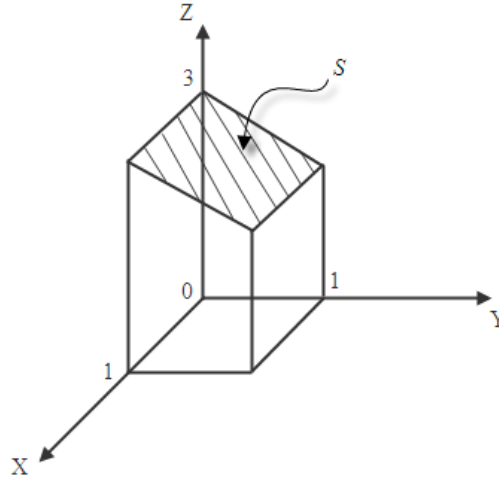
dugu, non integral eredua $\int_a^{\infty} \frac{dx}{x^m}$ konbergentea $\forall m > 1$ dibergentea $\forall m \leq 1$. Orduan:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{\frac{1}{x^m}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x \cdot e^{-\frac{x^2}{2}}}{\frac{1}{x^m}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^{m+1}}{e^{\frac{x^2}{2}}} = 0 \quad \forall m \Rightarrow \text{Baita } \forall m > 1 \text{ ere } \Rightarrow$$

$\Rightarrow I_2$ konbergentea da $\Rightarrow \int_0^{\infty} f(x)dx$ konbergentea da.

$$\text{c) } \text{Azalera}(R) = 2 \int_0^{\infty} f(x)dx = 2 \int_0^{\infty} x \cdot e^{-\frac{x^2}{2}} dx = -2e^{-\frac{x^2}{2}} \Big|_0^{\infty} = -2 \left[\lim_{x \rightarrow \infty} e^{-\frac{x^2}{2}} - e^0 \right] = -2(0-1) = 2$$

9.- Izan bedi marrazkian erakusten den $V \equiv \begin{cases} 0 \leq x \leq 1 \\ 0 \leq y \leq 1 \\ 0 \leq z \leq 3 - y \end{cases}$ solidoa:

a) Baldin solido hori goitik mugatzen duen gainazala S bada (aurreko irudian marrazturiko gainazala hain zuzen ere), aurkitu $\vec{F}(x, y, z) = 7Lx \cdot \vec{i} + y \cdot \vec{j} + y \cdot \vec{k}$ eremu bektorialaren fluxua S -ren barruko aurpegitik.

b) Kalkulatu \vec{F} -ren zirkulazioa S -ren muga den C kurba itxian zehar. (2 puntu)

$$a) \Phi_S(\vec{F}) = \iint_S \vec{F} \cdot d\vec{S} = \pm \iint_{R_{xy}} (\vec{F} \cdot \vec{N}) dx dy = - \iint_{R_{xy}} 2y dx dy = -2 \int_0^1 \int_0^1 y dy dx = - \int_0^1 dx = -1$$

$$(*) S \equiv z = 3 - y \quad \forall (x, y) \in R_{xy} \equiv \begin{cases} 0 \leq x \leq 1 \\ 0 \leq y \leq 1 \end{cases} \Rightarrow \vec{N} = (0, 1, 1). \text{ Eta } \gamma > \frac{\pi}{2}.$$

$$b) \oint_C \vec{F} \cdot d\vec{r} \stackrel{\text{Stokes}}{=} \iint_S \overrightarrow{\text{rot}}(\vec{F}) \cdot d\vec{S} = \pm \iint_{R_{xy}} (\overrightarrow{\text{rot}}(\vec{F}) \cdot \vec{N}) \cdot dx dy \stackrel{(**)}{=} 0$$

$$(**) \overrightarrow{\text{rot}}(\vec{F}) = (1, 0, 0) \text{ eta } \vec{N} = (0, 1, 1) \Rightarrow \overrightarrow{\text{rot}}(\vec{F}) \cdot \vec{N} = 0$$